

Developing a Wisdom Education Package based on Sternberg's Balanced Wisdom Theory for Adolescents

1. Somaye Hatamikiya^{ORCID}: PhD Student in Educational Psychology, Faculty of Education Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran
 2. Hossein Kareshki^{ORCID}*: Associate Professor, Department of Counseling and Educational Psychology, Faculty of Education Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran
 3. Seyed Amir Amin Yazdi^{ORCID}: Professor, Department of Counseling and Educational Psychology, Faculty of Education Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran
 4. Maryam Bordbar^{ORCID}: Assistant Professor, Department of Counseling and Educational Psychology, Faculty of Education Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran
- *Corresponding Author's Email: kareshki@um.ac.ir

Received: 2025-05-11

Revised: 2025-08-23

Accepted: 2025-08-27

Published: 2025-09-11

Abstract

Introduction and Aim: One of the most effective and practical psychological concepts for improving various characteristics, especially in adolescents is wise and wisdom. Therefore, the present research was conducted with the aim of developing a wisdom education package based on Sternberg's balanced wisdom theory for adolescents.

Methodology: This research was applied in terms of purpose and qualitative in terms of implementation method. The population of the present research was all educational psychology specialists. The sample size according to the theoretical saturation principle was considered to be 10 people, which these people were selected as samples using purposive sampling method. The data of the present research were collected through semi-structured interviews and analyzed using open, axial, and selective coding methods based on grounded theory.

Findings: The results of this research showed that in order to developing a wisdom education package based on Sternberg's balanced wisdom theory for adolescents were identified 25 open codes, 15 axial codes, and 7 selected codes, including thinking skills, transcendence of self, self-awareness, transformational assets, emotions regulation, fighting stupidity, and wise mind; so that thinking skills and transcendence of self were among the causal factors, self-awareness was among the facilitating factors, transformational assets and emotions regulation were among the contextual factors, fighting stupidity was among the consequences, and wise mind was among the central phenomenon. Also, the wisdom education package based on Sternberg's balanced wisdom theory for adolescents had 8 sessions, and according to experts and specialists, its content validity ratio was obtained 0.99 and its content validity index was obtained 0.79.

Conclusion: The results of this research indicated that the wisdom education package developed based on Sternberg's balanced wisdom theory for adolescents was valid. Therefore, counselors and psychologists can use this educating package alongside other packages in their psychological interventions.

Keywords: Wisdom Education, Balanced Wisdom Theory, Adolescents, Sternberg.

How to Cite: Hatamikiya, S., Kareshki, H., Amin Yazdi, S. A., & Bordbar, M. (2025). Developing a Wisdom Education Package based on Sternberg's Balanced Wisdom Theory for Adolescents. *Psychology of Motivation, Behavior, and Health*, 3(2), 1-12.

Copyright: © 2025 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract

Introduction and Aim

Adolescence is a transitional developmental period between childhood and adulthood that is accompanied by major physical, cognitive, moral, emotional, and social changes that begin around the ages of 11-12 (Sun et al., 2025). Therefore, adolescence is considered by some psychologists to be a critical period of life. Because during this period, many changes occur in different aspects and behaviors are formed and become habits (Marlow et al., 2023). Adolescence is a period of rapid change which girls and boys are more vulnerable to risks, including an increase in antisocial behaviors, delinquency, drug use, dropping out of school, etc. (Floyd et al., 2026). During adolescence, individuals' cognitive development has often advanced to a stage that allows them to enjoy deeper levels of analytical and abstract thinking. This period is one of the most active and exciting periods in a person's life cycle, full of numerous ups and downs (Bond et al., 2024).

One of the areas of cognitive development is wise and wisdom, which is a multidimensional concept that refers to the ability to use pragmatic reasoning to solve important life challenges (Carroll, 2023). Sternberg founded the theory of balanced wisdom and conceptualized it as the use of tacit knowledge in various life problems and challenges (Gluck et al., 2020). Current education focuses more on the acquisition of knowledge, while it should focus on the development of wisdom to prepare students to enter real life using it (Sternberg & Gluck, 2022). According to Sternberg's balanced wisdom theory, intelligence and creativity are necessary conditions for wisdom, but they are not sufficient. In other words, wisdom means using intelligence, creativity, and knowledge to create a balance that is not only for the benefit of the individual, but also for the growth of the common and public good (Kopans et al., 2021).

One of the concepts that requires attention and examination in the field of wise and wisdom is wisdom education. Wisdom education refers to a quality of an individual's personality that emphasizes multiple positive characteristics and traits such as self-integration, maturity, interpersonal skills, and a unique understanding of life (Jeste et al., 2023). The six effective factors in wisdom education include purpose, press, problems, persons, processes, and products of wisdom, and the education of these six factors plays an important and effective role in human adaptation to the turbulent world (Sternberg & Karami,

2021). Wisdom is expressed as a combination of personality traits with three components of cognitive (a continuous desire to understand human conditions and intrapersonal and interpersonal issues along with the knowledge gained from this desire), reflective (the ability to understand issues from multiple angles), and affective (empathetic and compassionate love for others along with positive emotions, kindness, and understanding) (Zhang et al., 2022). People trained in wisdom are more successful in communicating with others than their peers, communicate better with others, enjoy higher health and quality of life, and are more logical and accepting in dealing with various life issues (Foster, 2022).

On the one hand, wisdom is a constructive factor in adolescent development and is an important basis for designing an educational system to ignite a passion for life in adolescents (Theiss, 2020). Many researchers believe that wisdom components can be taught at any age while respecting the principles of learning. Although research has been conducted to develop a wisdom education package, there are many gaps in this field and, for example, these studies have paid less attention to Sternberg's theory of balanced wisdom. As a result, one of the most effective and practical psychological concepts for improving various characteristics, especially in adolescents is wise and wisdom. Therefore, the present research was conducted with the aim of developing a wisdom education package based on Sternberg's balanced wisdom theory for adolescents.

Methodology

This research was applied in terms of purpose and qualitative in terms of implementation method. The population of the present research was all educational psychology specialists. The sample size according to the theoretical saturation principle was considered to be 10 people, which these people were selected as samples using purposive sampling method.

In the purposive sampling method, samples are selected according to criteria, which in the present study included familiarity with the research field, a doctoral degree in educational psychology, having an article in the field of research or guidance and counseling for a master's thesis or doctoral dissertation in this field, agreeing to record interviews, willingness to participate in the research, and signing an informed consent form.

The data of the present research were collected through semi-structured interviews and analyzed

using open, axial, and selective coding methods based on grounded theory.

Findings

The results of this research showed that in order to developing a wisdom education package based on Sternberg's balanced wisdom theory for adolescents were identified 25 open codes, 15 axial codes, and 7 selected codes, including thinking skills, transcendence of self, self-awareness, transformational assets, emotions regulation, fighting stupidity, and wise mind; so that thinking skills and transcendence of self were among the causal factors, self-awareness was among the facilitating factors, transformational assets and emotions regulation were among the contextual factors, fighting stupidity was among the consequences, and wise mind was among the central phenomenon. Also, the wisdom education package based on Sternberg's balanced wisdom theory for adolescents had 8 sessions, and according to experts and specialists, its content validity ratio was

obtained 0.99 and its content validity index was obtained 0.79.

Discussion and Conclusion

According to the results of this study, can be taught wisdom, and especially problem-solving skills from adolescence and even childhood, and targeted efforts should be made to create, develop, and nurture a wisdom generation. Despite the newness of the concept of wisdom in psychology and the lack of an educational package to improve the level of wise can be designed and implemented, appropriate educational packages for adolescents by extracting recurring components in the definition of wisdom from various theories in the field of wisdom and its relationship with various fields of psychology. In general, the results of this research indicated that the wisdom education package developed based on Sternberg's balanced wisdom theory for adolescents was valid. Therefore, counselors and psychologists can use this educating package alongside other packages in their psychological interventions.

تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان

۱. سمیه حاتمی کیا^۱: دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
۲. حسین کارشکی^۲: دانشیار گروه روان‌شناسی مشاوره و تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
۳. سید امیر امین یزدی^۳: استاد گروه روان‌شناسی مشاوره و تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
۴. مریم بردبار^۴: استادیار، گروه روان‌شناسی مشاوره و تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

* ایمیل نویسنده مسئول: kareshki@um.ac.ir

انتشار: ۱۴۰۴/۰۶/۲۰

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۰۵

بازنگری: ۱۴۰۴/۰۶/۰۱

دریافت: ۱۴۰۴/۰۲/۲۱

چکیده

مقدمه و هدف: یکی از مفاهیم روان‌شناختی کارآمد و کاربردی برای بهبود ویژگی‌های مختلف به‌ویژه در نوجوانان، خرد و خردمندی است. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان انجام شد.

روش‌شناسی: این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، کیفی بود. جامعه پژوهش حاضر همه متخصصان روان‌شناسی تربیتی بودند. حجم نمونه طبق اصل اشباع نظری ۱۰ نفر در نظر گرفته شد که این افراد با روش نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. داده‌های پژوهش حاضر با مصاحبه نیمه‌ساختاریافته گردآوری و با روش کدگذاری باز، محوری و انتخابی بر اساس نظریه داده‌بنیاد تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج این پژوهش نشان داد که برای تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان ۲۵ کد باز، ۱۵ کد محوری و ۷ کد انتخابی شامل مهارت تفکر، تعالی خود، خودآگاهی، دارایی‌های تحولی، تنظیم هیجان‌ها، مبارزه با حماقت و ذهن خردمند شناسایی شد؛ به‌طوری که مهارت تفکر و تعالی خود جزء عوامل علی، خودآگاهی جزء عوامل تسهیل‌کننده، دارایی‌های تحولی و تنظیم هیجان‌ها جزء عوامل زمینه‌ای، مبارزه با حماقت جزء پیامدها و ذهن خردمند جزء پدیده محوری بود. همچنین، بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان دارای ۸ جلسه بود که بر اساس نظر خبرگان و متخصصان نسبت روایی محتوایی آن ۰/۹۹ و شاخص روایی محتوایی آن ۰/۷۹ به‌دست آمد.

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش حاکی از معتبربودن بسته تدوین‌شده آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان بود. بنابراین، مشاوران و روان‌شناسان می‌توانند در مداخله‌های روان‌شناختی خود از این بسته آموزش در کنار سایر بسته‌ها استفاده کنند.

کلیدواژه‌گان: آموزش خردمندی، نظریه خرد تعادلی، نوجوانان، استرنبرگ.

مجاز و حق نشر: © ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

نحوه استناددهی: حاتمی کیا، سمیه؛ کارشکی، حسین؛ امین یزدی، سید امیر و بردبار، مریم. (۱۴۰۴). تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان. *روان‌شناسی انگیزش، رفتار و سلامت*، ۳(۲)، ۱-۱۲.

مقدمه

نوجوانی یک دوره رشدی انتقالی میان کودکی و بزرگسالی است که با تغییرهای عمده جسمانی، شناختی، اخلاقی، احساسی و اجتماعی همراه می‌باشد که از حدود ۱۱-۱۲ سالگی شروع می‌شود (Sun et al., 2025). بنابراین، نوجوانی به عقیده برخی روان‌شناسان یک دوره بحرانی زندگی است. چون که در این دوره تغییرهای بسیاری در جنبه‌های مختلف رخ می‌دهد و رفتارهایی شکل می‌گیرند و به عادت تبدیل می‌شوند (Marlow et al., 2023). نوجوانی یک دوره تغییرهای سریع است که در آن دخترها و پسرها آسیب‌پذیری بیشتری در برابر خطرهای دارند که از جمله آن‌ها می‌توان افزایش رفتارهای ضداجتماعی، بزهکاری، مصرف مواد مخدر، ترک تحصیل و غیره را نام برد (Floyd et al., 2026). روان‌شناسان چندین تکلیف تحولی مهم را برای دوره نوجوانی مشخص کردند که شامل سازگاری با تغییرهای روانی، جنسی، فیزیکی و شناختی، استقلال بیشتر از والدین، ایجاد روابط گسترده و موثر با همسالان، رشد و توسعه نظام ارزشی و احساس هویت و آمادگی برای شغل و حرفه می‌باشند (Silva-Freire et al., 2022). در دوره نوجوانی رشد شناختی افراد اغلب تا مرحله‌ای پیشرفت کرده است که به آن‌ها اجازه می‌دهد از سطوح عمیق‌تری از تفکر تحلیلی و انتزاعی برخوردار شوند. این دوره از جمله فعال‌ترین و هیجان‌آورترین دوره‌ها در چرخه زندگی افراد است که سرشار از فراز و نشیب‌های متعدد می‌باشد (Bond et al., 2024).

یکی از زمینه‌های رشد شناختی، زمینه خرد و خردمندی است که مفهومی چندبعدی می‌باشد و به توانمندی استفاده از استدلال عمل‌گرایانه برای حل چالش‌های مهم زندگی اشاره دارد (Carroll, 2023). Sternberg نظریه خرد تعادلی را بنا نهاد و آن را به‌عنوان استفاده از دانش نهان در مسائل و چالش‌های مختلف زندگی مفهوم‌سازی کرد (Gluck et al., 2020). آموزش و پرورش کنونی بیشتر بر کسب دانش متمرکز است، در حالی که باید بر رشد خرد تمرکز نمایند تا با استفاده از آن دانش آموزان را برای ورود به زندگی واقعی آماده سازند (Sternberg & Gluck, 2022). بر اساس این نظریه، یک تصمیم‌خردمندانه نیازمند ایجاد توازن بین سه عنصر علایق (توجه به علایق درون‌فردی، میان‌فردی و برون‌فردی در هنگام

تصمیم‌گیری و ایجاد توازن میان آن‌ها)، پیامدها (توجه به پیامدهای کوتاه‌مدت و بلندمدت در هنگام تصمیم‌گیری و ایجاد توازن میان آن‌ها برای دستیابی به بهترین نتیجه و سعادت عمومی) و پاسخ‌های محیطی (ایجاد توازن بین سه نوع پاسخ انطباق یا تغییر خود برای سازگاری با محیط، شکل‌دهی یا تغییر محیط برای سازگاری با خود و انتخاب یا ترک محیط و انتخاب یک محیط جدید) است (Grossmann et al., 2020). طبق نظریه خرد تعادلی (Sternberg, 2020)، هوش و خلاقیت شرایط لازم برای خرد هستند، اما کافی نیستند. به عبارت دیگر، خردمندی به معنای استفاده از هوش، خلاقیت و دانش در جهت ایجاد توازن است که نه تنها به نفع خود فرد، بلکه در جهت رشد منافع مشترک و عمومی نیز باشد (Kopans et al., 2021).

یکی از مفاهیم نیازمند توجه و بررسی در زمینه خرد و خردمندی، آموزش خردمندی است. آموزش خردمندی بر کیفیتی از شخصیت افراد اشاره دارد که در آن بر خصوصیت‌ها و ویژگی‌های مثبت چندگانه‌ای مانند یکپارچگی خود، رشدیافتگی، مهارت‌های بین‌فردی و درک منحصربه‌فرد از زندگی تأکید می‌شود (Jeste et al., 2023). شش عامل موثر در آموزش خرد شامل هدف، فشار، مشکل، شخص، فرآیند و فرآورده خرد است که آموزش این شش عامل نقش مهم و موثری در سازگاری انسان با جهان پرتلاطم دارد (Sternberg & Karami, 2021). خردمندی ترکیبی از ویژگی‌های شخصیتی با سه مولفه شناختی (تمایل مستمر برای درک شرایط انسانی و مسائل درون‌فردی و میان‌فردی همراه دانش حاصل از این تمایل)، تأملی (توانایی درک مسائل از زوایای چندگانه) و عاطفی (عشق همدلانه و دلسوزانه برای همراه با هیجان‌های مثبت، مهربانی و درک دیگران) بیان می‌شود (Zhang et al., 2022). در آموزش خردمندی، مسائل و چالش‌های زندگی در رابطه با معنا و هدف زندگی مورد توجه قرار می‌گیرند، شکل کاملی از دانش و منش هستند، موجب رشد و هماهنگی فردی و اجتماعی می‌شوند، مستلزم تعادل، توازن و تعدیل است، شامل آگاهی از محدودیت‌های دانشی و عدم قطعیت می‌باشد و دستیابی به آن دشوار، اما به آسانی قابل‌بازشناسی است (Meier, 2023). افراد آموزش‌دیده در زمینه خردمندی در مقایسه با هم‌تایان خود در ارتباط با دیگران موفق‌تر می‌باشند و با دیگران بهتر ارتباط برقرار می‌کنند، از سلامت و کیفیت زندگی

بالا تری برخوردار هستند و دارای منطق و پذیرش بیشتری در مواجهه با مسائل مختلف زندگی می باشند (Foster, 2022).

پژوهش‌هایی درباره آموزش خردمندی و تدوین بسته در این زمینه انجام شده است. برای مثال، Rabiee et al (2024) ضمن پژوهشی درباره تدوین بسته آموزشی والدگری خردمندانه نوجوانان به این نتیجه رسیدند که برای آن پنج مضمون اصلی شامل اصول زیربنایی والدگری خردمندانه (با مولفه‌های درک فرزندان به عنوان یک امانت و درک والدگری به عنوان یک وظیفه الهی)، محتوای والدگری (با مولفه‌های والدگری برای شرایط دشوار و والدگری برای زندگی روزمره)، ترکیبات والدگری خردمندانه (با مولفه‌های معنای والدگری، ارزش‌های والدگری و هدف‌های والدگری)، روش‌های والدگری (با مولفه‌های روش‌های رفتاری، اجتماعی و ارتباطی) و ویژگی‌های والد خردمند (با مولفه‌های ویژگی‌های درون فردی و ویژگی‌های بین فردی) شناسایی شد که بر اساس آن یک بسته آموزشی هشت جلسه‌ای طراحی که اعتیاد محتوایی آن توسط اساتید تایید شد.

Hasanvand et al (2024) ضمن پژوهشی درباره تدوین بسته آموزشی مهارت زندگی مبتنی بر خرد در شاهنامه فردوسی برای آن یک جلسه ورودی و دوازده جلسه آموزشی طراحی کردند. محتواهای سیزده جلسه آموزشی به ترتیب شامل آشنایی با یکدیگر و آشنایی با مفهوم خرد و مهارت زندگی خردمندانه، شناخت خود برای تعیین مسیر رشد شخصی، رهایی از عوامل بازدارنده و تمرکز بر یادگیری هدفمند جهت رشد شخصی، ارتباط اجتماعی خردمندانه و درک مفهوم ارتباط کلامی و غیرکلامی، ارتباط اجتماعی خردمندانه و استفاده درست از افکار و احساسات در ارتباط، ارتباط اجتماعی خردمندانه و درک چرایی ارتباط، خرم‌زیستی یا شادکامی خردمندانه و زمینه‌های شکل‌دهنده آن، خرم‌زیستی با تمرکز بر زمان حال و رویارویی شجاعانه با مسائل و مشکلات، خرم‌زیستی و پذیرش و مواجهه موثر با رویدادهای غیرقابل کنترل، حل مسئله مبتنی بر تصمیم‌گیری از طریق تحلیل شواهد با بهره‌مندی از کنترل هیجانی، حل مسئله مبتنی بر تصمیم‌گیری از طریق مشورت‌گرایی و پندپذیری، معنویت و درک حضور خداوند در زندگی و معنویت و تقویت

رابطه معنوی با خداوند بودند که اعتبار بسته آموزشی بر اساس دیدگاه متخصصان مطلوب ارزیابی شد.

Jakubik (2023) ضمن پژوهشی درباره پرورش آینده آموزش عالی با آموزش خرد به این نتیجه رسید که این برنامه آموزشی باید متمرکز بر آموزش اخلاقی، پرورش شخصیت، شایستگی رها بخش، داشتن زندگی جهانی، ارزش‌ها، عدالت، اعتماد، حقیقت و فضایل فکری مانند تأمل فکری، کنجکاوی، روشن‌گری و شجاعت باشد.

Bayat et al (2023) ضمن پژوهشی درباره مدل فرآیندی خرد بر اساس منابع اسلامی با رویکرد نظریه داده‌بنیاد برای آن ۸۴ کد محوری، ۱۹ مقوله فرعی و ۱۰ مقوله اصلی شامل علم، تمیز، پردازش ذهنی، مهار، اتقان در عمل، کیاست، فراست، بصیرت، فقا هت و تیزفهمی شناسایی کردند و شاخص روایی محتوایی مدل طراحی شده بر اساس نظر کارشناسان علوم اسلامی و روان‌شناسی مطلوب ارزیابی شد.

Shoghi et al (2022) ضمن پژوهشی درباره آموزش خرد بر سرمایه روان‌شناختی و سلامت معنوی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه برای این روش آموزش یک برنامه مداخله‌ای ۸ جلسه‌ای طراحی کردند که شامل اهمیت خردمندی و مفهوم‌سازی آموزش خرد، مهارت‌های تنظیم هیجان و همدلی، بخشایش و پذیرش اشتباه‌ها، مهارت‌های تعمقی خردمندی، پذیرش مسائل، پرورش تفکر، یادگیری ارزش‌ها، آموزش رشد احساس‌های ارزشمند و متعالی، آموزش مسئولیت‌پذیری، آموزش مهارت حل مسئله و آموزش توانایی دستیابی به بینش در زندگی بود.

Bruya & Ardelt (2018) ضمن پژوهشی درباره پرورش و آموزش خرد در کلاس درس به این نتیجه رسیدند که این برنامه آموزشی باید مبتنی بر باورهای چالش‌انگیز، تشویق به خودسازی، تشویق به خوداندیشی، جنبه‌های عاطفی و ارزش‌های اخلاقی باشد.

از یک سو، خرد عاملی سازنده در رشد نوجوان محسوب می‌شود و مبنایی مهم برای طراحی یک سیستم آموزشی در راستای شعله‌ور ساختن شوق زندگی در نوجوانان می‌باشد (Theiss, 2020). از سوی دیگر، نوجوانی یکی از دوران چالش‌انگیز زندگی هر شخصی است و شناخت مولفه‌های سبب‌ساز، تسهیل‌کننده و حتی بازدارنده تحول

روش‌شناسی

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، کیفی بود. جامعه پژوهش حاضر همه متخصصان روان‌شناسی تربیتی بودند. حجم نمونه طبق اصل اشباع نظری ۱۰ نفر در نظر گرفته شد که این افراد با روش نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. در روش نمونه‌گیری هدفمند، نمونه‌ها با توجه به ملاک‌هایی انتخاب می‌شوند که این ملاک‌ها در پژوهش حاضر شامل آشنایی با حیطه پژوهش، تحصیلات دکتری تخصصی در رشته روان‌شناسی تربیتی، داشتن مقاله در زمینه پژوهش یا راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه کارشناسی ارشد یا رساله دکتری در این زمینه، قبول ضبط مصاحبه‌ها، تمایل جهت شرکت در پژوهش و امضای فرم رضایت‌نامه شرکت آگاهانه در پژوهش بودند. نمونه‌های این مطالعه ۱۰ نفر از متخصصان روان‌شناسی تربیتی دارای ملاک‌های ورود به مطالعه بودند که سن، جنسیت، تحصیلات و رتبه دانشگاهی آنها در جدول ۱ ارائه شد.

مثبت برای نوجوانان از طریق آموزش لازم و ضروری است که یکی از روش‌های احتمالاً موثر در این زمینه آموزش خردمندی می‌باشد. بسیاری از پژوهشگران معتقدند که می‌توان مولفه‌های خرد را متناسب با هر سنی ضمن رعایت اصول یادگیری آموزش داد. با اینکه پژوهش‌هایی با هدف تدوین بسته آموزش خردمندی انجام شده، اما در این زمینه خلأهای بسیاری وجود دارد و برای نمونه این پژوهش‌ها کمتر به نظریه خرد تعادلی Sternberg توجه داشتند. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه تدوین بسته آموزش خردمندی مبتنی بر هنجارها، نیازها و ارزش‌های بومی و فرهنگی برای نوجوانان اهمیت زیادی دارد و می‌تواند عاملی تاثیرگذار برای رویارویی و مواجهه نوجوانان با چالش‌های زندگی واقعی باشد. در نتیجه، یکی از مفاهیم روان‌شناختی کارآمد و کاربردی برای بهبود ویژگی‌های مختلف به‌ویژه در نوجوانان، خرد و خردمندی است و تدوین بسته در این زمینه می‌تواند سبب رشد و ارتقای نوجوانان در زمینه‌های مختلف شناختی، اجتماعی و هیجانی گردد. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان انجام شد.

جدول ۱. سن، جنسیت، تحصیلات و رتبه دانشگاهی نمونه‌های پژوهش حاضر

ردیف	سن	جنسیت	تحصیلات	رتبه دانشگاهی
۱	۴۱	مرد	دکتری تخصصی	استادیار
۲	۴۰	زن	دکتری تخصصی	-----
۳	۳۹	زن	دکتری تخصصی	استادیار
۴	۳۴	زن	دکتری تخصصی	-----
۵	۴۵	مرد	دکتری تخصصی	دانشیار
۶	۵۰	مرد	دکتری تخصصی	استادیار
۷	۳۵	مرد	دکتری تخصصی	-----
۸	۳۸	زن	دکتری تخصصی	-----
۹	۴۲	زن	دکتری تخصصی	استادیار
۱۰	۴۸	مرد	دکتری تخصصی	دانشیار

روند اجرای پژوهش به این ترتیب بود که پس از مرور مطالب نظری و با کمک اساتید اقدام به طراحی سوال‌هایی جهت مصاحبه با متخصصان روان‌شناسی تربیتی شد. در مرحله بعد، اقدام به شناسایی نمونه‌ها با توجه به ملاک‌های ورود به مطالعه شد. برای نمونه‌ها

در جدول ۱، سن، جنسیت، تحصیلات و رتبه دانشگاهی متخصصان روان‌شناسی تربیتی شرکت‌کننده در پژوهش حاضر قابل مشاهده است.

چارچوب سوال اصلی خارج شدند. مصاحبه‌ها به صورت انفرادی در مکان و زمان از قبل هماهنگ شده با متخصصان روان‌شناسی تربیتی انجام و حدود ۴۵ تا ۷۰ دقیقه طول کشید. در حین هر مصاحبه، مفاهیم مهم و کلیدی ثبت و یادداشت و علاوه بر آن، همه مصاحبه‌ها با آگاهی قبلی مصاحبه‌شوندگان و رضایت آنان ضبط شد. پس از انجام هر مصاحبه و ضمن گوش دادن به مصاحبه‌های ضبط شده اقدام به تحلیل مصاحبه‌ها شد و این فرآیند تا زمانی که پژوهش به اشیاع نظری رسید، ادامه یافت. روایی مصاحبه‌ها با روش‌های اعتبارپذیری، انتقال‌پذیری، قابلیت اطمینان و تاییدپذیری بررسی و تایید و پایایی آنها با روش ضریب توافق بین دو کدگذار ۰/۸۳ به دست آمد.

داده‌های پژوهش حاضر با روش کدگذاری باز، محوری و انتخابی بر اساس نظریه داده‌بنیاد تحلیل شدند.

یافته‌ها

در این پژوهش با ۱۰ نفر از متخصصان روان‌شناسی تربیتی مصاحبه نیمه‌ساختاریافته انجام شد. نتایج کدگذاری باز، محوری و انتخابی تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان بر اساس نظریه داده‌بنیاد در جدول ۲ ارائه شد.

اهمیت و ضرورت پژوهش تبیین و پس از تشریح شرایط شرکت در پژوهش از جمله ضبط مصاحبه‌ها ضمن رعایت موازین اخلاقی مانند رازداری، محرمانگی و غیره از آنها خواسته شد تا فرم رضایت‌نامه شرکت آگاهانه در پژوهش را امضا نمایند. مصاحبه‌ها در زمان و مکان از قبل تعیین شده به صورت انفرادی انجام و در حین هر مصاحبه علاوه بر یادداشت مطالب مهم و کلیدی اقدام به ضبط مصاحبه‌ها برای بررسی مجدد و عدم از دست رفتن بخشی از اطلاعات شد. پس از هر مصاحبه اقدام به تحلیل و کدگذاری اطلاعات شد و این فرآیند تا زمانی ادامه یافت که نمونه‌های جدید نتوانستند هیچ یافته جدیدی به یافته‌های قبلی حاصل از مصاحبه با متخصصان روان‌شناسی تربیتی بیفزایند. در پایان هر مصاحبه از مصاحبه‌شوندگان به دلیل شرکت در پژوهش، تقدیر و تشکر شد.

ابزار پژوهش حاضر به غیر از فرم اطلاعات جمعیت‌شناختی (سن، جنسیت، تحصیلات و رتبه دانشگاهی)، شامل مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود. سوال‌های مصاحبه طراحی شده بر اساس مبانی نظری و با کمک اساتید شامل تعدادی سوال اصلی و تعدادی سوال فرعی بود. سوال‌های اصلی از همه مصاحبه‌شوندگان پرسیده شد، اما سوال‌های فرعی فقط از مصاحبه‌شوندگانی پرسیده شد که در رک سوال‌های اصلی دچار ابهام بودند و یا اینکه در حین پاسخگویی از

جدول ۲. نتایج کدگذاری باز، محوری و انتخابی تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان بر اساس نظریه داده‌بنیاد

اجزای نظریه داده‌بنیاد	کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
عوامل علی	مهارت تفکر	۱. توانمندی در تفکر ۲. تفکر دیالوگی	۱. توانمندی در تفکر ۲. دیدن دیدگاه‌های مختلف درباره یک مشکل ۳. توانمندی تجزیه و تحلیل اطلاعات
	تعالی خود	۳. هوش موفق ۴. از بین بردن مرزهای ذهنی میان خود و دیگران	۴. زیر سوال بردن اطلاعات قبلی ۵. درک خود و جهان اطراف ۶. ترکیب دانش عملی و نظری ۷. تجربه‌های منحصربه‌فرد ۸. تجربه چالش‌های محیطی
	عوامل تسهیل‌کننده	۵. شناخت توانمندی ۶. از خود فرارفتن ۷. عدم خودشیفتگی	۹. محدودیت‌ها، انتظارات و توانمندی‌ها ۱۰. درک وظایف خود ۱۱. از خود فرارفتن ۱۲. خودشیفته نبودن
عوامل زمینه‌ای	دارایی‌های تحولی	۸. انسجام و یکپارچگی	۱۳. هماهنگ‌سازی تجربه و اطلاعات

۹. تعهد به یادگیری	۱۴. به کار بستن یادگیری
۱۰. استفاده سازنده از اخلاق‌مداری	۱۵. استفاده از فرصت‌ها
۱۱. کنترل احساس‌ها	۱۶. شایستگی‌های اخلاقی
تنظیم هیجان‌ها	۱۷. تداخل میان احساس‌ها و تفکر انتقادی
۱۲. تعادل‌یابی میان احساس و منطق	۱۸. تأمل در افکار
۱۳. خطای خوش‌بینی غیرواقعی	۱۹. ایجاد پل میان احساس و منطق
مبارزه با حماقت	۲۰. تضاد میان احساس و تصمیم‌گیری
پیامدها	۲۱. خطای شناختی
پدیده محوری	۲۲. خطای خودمحوری
ذهن خردمند	۲۳. تمرین تفکر و رفتار خردمندانه
۱۵. تمرین تفکر خردمندانه	۲۴. تعادل علاقه میان خود و دیگران
	۲۵. تلاش برای یک خیر مشترک

در جدول ۲، نتایج کدگذاری تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان بر اساس نظریه داده‌بنیاد قابل مشاهده است. بر اساس آن، برای تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان ۲۵ کد باز یا مفهوم، ۱۵ کد محوری یا مضمون فرعی و ۷ کد انتخابی یا مضمون اصلی شامل مهارت تفکر، تعالی خود، خودآگاهی، دارایی‌های تحولی، تنظیم هیجان‌ها، مبارزه با حماقت و ذهن خردمند

شناسایی شد؛ به‌طوری که مهارت تفکر و تعالی خود جزء عوامل علی، خودآگاهی جزء عوامل تسهیل‌کننده، دارایی‌های تحولی و تنظیم هیجان‌ها جزء عوامل زمینه‌ای، مبارزه با حماقت جزء پیامدها و ذهن خردمند جزء پدیده محوری بود. با توجه به کدهای شناسایی‌شده، بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعالی استرنبرگ برای نوجوانان برای ۸ جلسه طراحی شد که به تفکیک جلسات در جدول ۳ ارائه شد.

جدول ۳. بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعالی استرنبرگ برای نوجوانان به تفکیک جلسات

جلسه	هدف	محتوا	تکلیف
اول	آشنایی با دوره نوجوانی و مفهوم خردمندی	آشنایی اعضای با یکدیگر، آشنایی و معرفی ویژگی‌های دوره نوجوانی و آشنایی با مفهوم خرد	شرکت کنندگان خصوصیات بارز خود را به‌عنوان یک نوجوان بیان کند تا با مفهوم خرد و اهمیت خردمندی آشنا شوند
دوم	آشنایی با مفهوم خودآگاهی	آشنایی با خودآگاهی و مولفه‌های آن، آشنایی با موانع خودآگاهی و اجرای تمرین‌هایی برای دستیابی به خودآگاهی	گفتگوی صادقانه و تشویق نوجوانان به تأمل در احساس‌ها و افکار، ثبت هر روز تجربیات، طرح پرسش‌هایی نظیر چرا و چگونه برای رسیدن به یک تفکر عمیق درباره زندگی خود، یادگیری و تحلیل علت و علل هر تجربه حتی اگر منفی باشد
سوم	تعادل منافع	آشنایی اعضا با منافع درون‌فردی، بین‌فردی و منافع بالاتر و چگونگی برقراری تعادل بین منافع	مشخص کردن شرایط خود، تقویت خوداندیشی، برقراری ارتباط به شکلی باز و گشوده، رمزگذاری روابط، یادگیری مهارت‌های تنظیم هیجانی و تمرین مراقبت از خود و انعطاف‌پذیری
چهارم	ارزش‌های اخلاقی مثبت و عمل اخلاقی	آشنایی با ارزش‌های اخلاقی مثبت و آموزش عمل اخلاقی	معرفی و تمرین مدل هشت مرحله‌ای استرنبرگ در رفتار مبتنی بر اصول اخلاقی
پنجم	تفکر انتقادی	آشنایی با مهارت تفکر انتقادی، تمرین‌های بهبود مهارت تفکر انتقادی و آشنایی با خطاهای شناختی و انواع جهالت	تأمل درباره معانی تجربه‌های شخصی برای کسب یک جهان‌بینی جدید و گسترده از طریق پرسشگری، بحث، گفتگو، حل مسئله، تصمیم‌گیری و درک خطاهای شناختی خود
ششم	تعالی خود	آشنایی با خودارزشمندی و عزت‌نفس، تقویت	ایجاد دفترچه‌ای برای ثبت موفقیت‌ها و دستاوردها، آموزش

عزت نفس و اعتماد به نفس و تغییر دیدگاه نسبت به اشتباه و شکست در مدرسه	مهارت های جدید، شناسایی و تقویت نقاط قوت تمرین های مثبت اندیشی و تحسین تلاش به جای نتیجه
آشنایی با خردمندی و ذهن خردمند از طریق ایجاد تعادل میان ذهن منطقی و ذهن هیجانی	بیان اتفاق یا موقعیتی به طور خلاصه و توصیف آن با ذهن منطقی و ذهن هیجانی
بررسی فعالیت های انجام شده در جلسه های قبل، چگونگی آمادگی نوجوانان برای حل مسئله و تصمیم گیری، جمع بندی مطالب جلسه های قبل و اشتراک گذاری نظرها و تجربه های نوجوانان	جمع بندی
هفتم	هشتم

تجربه کافی نیست، بلکه افراد خردمند در آنچه که تجربه کردند باید تأمل کنند، خودمنتقد باشند و با کنکاش نقاط ضعف و قوت خود را در راستای ارتقای توانمندی ها بشناسند. بنابراین، نوجوانان نه تنها باید یادگیرند که اطلاعات را جذب کنند، بلکه باید درباره اطلاعات نیز به طور انتقادی فکر کنند. تعالی خود اشاره به گسترش دیدگاه خود نسبت به زندگی دارد و شامل پذیرش معنویت، یافتن معنا و هدف در زندگی، خوش بینی نسبت به آینده، مقابله با مشکل ها و استفاده از رویکردهای مبتنی بر قدرت و ارتباط با دیگران است. در واقع، تعالی خود به تمایل ذاتی و درونی برای کشف معنا در زندگی اشاره دارد. عامل تسهیل کننده شامل خودآگاهی بود که بروز خردمندی را تسهیل می کند. خودآگاهی به معنای بررسی واقع گرایانه باورها، ارزش ها، احساس ها و توانایی های بالقوه و بالفعل خود و استفاده از آنها در تصمیم گیری ها؛ به گونه ای که به نفع خود و روابط با دیگران باشد. در واقع، خودآگاهی به داشتن فهم عمیق از عواطف خود، نقاط قوت و ضعف خود و ارزش و انگیزه های خود اشاره دارد. عوامل زمینه ای شامل دارایی های تحولی و تنظیم هیجان ها بودند. دارایی های تحولی به دو مجموعه دارایی های بیرونی و درونی تقسیم می شوند که دارایی های بیرونی شامل حمایت، توانمندسازی، محدودیت ها و انتظارات و استفاده از زمان و دارایی های درونی شامل تعهد به یادگیری، ارزش های مثبت، شایستگی های اجتماعی و هویت مثبت است که این دارایی های موجب افزایش احساس قدرت درونی، عزت نفس و دیدگاه مثبت فرد نسبت به آینده می شود. همچنین، سازماندهی و تنظیم هیجان متناسب با شرایط معیار سازنده خردمندی است. در واقع، رشد خرد از یک تعامل دیالکتیکی بین هیجان و شناخت است و حساسیت هیجانی و تنظیم هیجان از مهم ترین منابعی هستند که فرد را قادر می سازند تا بینش های مرتبط با خرد را درباره خود و زندگی به دست آورد. پیامد خردمندی مبارزه با حماقت بود و

در جدول ۳، بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعالی استرنبرگ برای نوجوانان به تفکیک جلسات قابل مشاهده است. بر اساس آن، هدف، محتوی و تکلیف روش آموزشی مذکور برای ۸ جلسه طراحی شد. لازم به ذکر است که بر اساس نظر خبرگان و متخصصان نسبت روایی محتوایی آن ۰/۹۹ و شاخص روایی محتوایی آن ۰/۷۹ به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری

آموزش خردمندی به نوجوانان در مواجهه با چالش های زندگی کمک می کند. بنابراین، هدف پژوهش حاضر تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان بود. نتایج این پژوهش نشان داد که برای تدوین بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان ۲۵ کد باز، ۱۵ کد محوری و ۷ کد انتخابی شامل مهارت تفکر، تعالی خود، خودآگاهی، دارایی های تحولی، تنظیم هیجان ها، مبارزه با حماقت و ذهن خردمند شناسایی شد؛ به طوری که مهارت تفکر و تعالی خود جزء عوامل علی، خودآگاهی جزء عوامل تسهیل کننده، دارایی های تحولی و تنظیم هیجان ها جزء عوامل زمینه ای، مبارزه با حماقت جزء پیامدها و ذهن خردمند جزء پدیده محوری بود. همچنین، بسته آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان دارای ۸ جلسه بود که نسبت روایی محتوایی و شاخص روایی محتوایی آن بر اساس نظر خبرگان مطلوب ارزیابی شد. این نتایج از جهاتی با نتایج پژوهش های [Rabiee et al \(2024\)](#)، [Hasanvand et al \(2024\)](#)، [Jakubik \(2023\)](#)، [Bayat et al \(2023\)](#)، [Shoghi et al \(2022\)](#) و [Bruya & Ardel \(2018\)](#) همسو بود.

در تفسیر یافته های پژوهش حاضر می توان گفت که عوامل علی شامل مهارت تفکر و تعالی خود بودند. برای خردمندی فقط انباشت

کممک نمایند. فرهنگ‌ها و جامعه‌هایی که به یادگیری به‌عنوان یک فرآیند مداوم و مستمر نگاه می‌کنند، می‌توانند افراد را به کسب دانش‌ها و مهارت‌های جدید در طول زندگی تشویق کنند. در صورتی که آنها بر همکاری، همبستگی و احترام متقابل تاکید کنند، می‌توانند محیطی امن و حمایتی برای یادگیری و رشد فردی ایجاد کنند.

با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان خردورزی و به‌ویژه مهارت حل مسئله را از سنین نوجوانی و حتی کودکی آموزش داد و باید تلاش‌های هدفمندی در جهت ایجاد، توسعه و پرورش نسلی خردمند آغاز گردد. با وجود نوظهور بودن مفهوم خرد در روان‌شناسی و عدم ارائه بسته آموزشی در جهت ارتقای سطح خرد می‌توان با استخراج مولفه‌های تکرارشونده در تعریف خرد از نظریه‌های مختلف حوزه خردمندی و ارتباط آن با حوزه‌های مختلف روان‌شناسی، بسته‌های آموزشی مناسبی برای نوجوانان طراحی و اجرا کرد. به‌طور کلی، نتایج این پژوهش حاکی از معتبر بودن بسته تدوین شده آموزش خردمندی بر اساس نظریه خرد تعادلی استرنبرگ برای نوجوانان بود. بنابراین، مشاوران و روان‌شناسان می‌توانند در مداخله‌های روان‌شناختی خود از این بسته آموزش در کنار سایر بسته‌ها استفاده کنند

تعارض منافع

نویسندگان این مقاله، هیچ‌گونه تعارض منافی را گزارش نکرده‌اند.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

ملاحظات اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی این پژوهش به ما یاری رساندند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

فرد باید به درکی از زندگی برسد که بداند چه چیزی درست و چه چیزی نادرست است. بنابراین، وقتی همه چیز به خوبی پیش می‌رود به دلیل شایستگی‌ها ما است، اما زمانی که اشتباه می‌شود به دلیل شرایط خارج از کنترل ما است. یکی از راه‌های مبارزه با حماقت، مبارزه با خودمحوری است و افراد خودمحور نمی‌توانند فراتر از خودشان را ببینند و خیر عمومی برای آنها معنایی ندارد. پدیده محوری ذهن خردمند بود و این پدیده دارای قدرت تحلیل است و می‌تواند سایر عوامل را برای توضیح مطالب به یکدیگر نزدیک و مرتبط سازد. ذهن خردمند هسته اصلی تبیین خردمندی در نوجوانان را تشکیل می‌دهد و برای داشتن یک ذهن خردمند، تمرین تفکر خردمندانه و تعادل میان احساس و منطق بسیار مهم است. ذهن خردمند، آن فضایی از ذهن است که در آن سطح هیجانی و سطح منطقی با هم همپوشانی پیدا می‌کنند. این همپوشانی تعادلی بین دو حالت ذهنی دیگر ایجاد می‌کند و فضای مشترک بین این دو همان ذهن خردمند می‌باشد. با گسترش ذهن خردمند می‌توان به‌صورت شهودی عمل کرد. در واقع، ذهن خردمند قابلیت از ذهن ما است که توانایی تصمیم‌گیری درست و معقولانه را در زندگی به ما می‌دهد.

نکته حائز اهمیت دیگر اینکه، علاوه بر شخصیت و تجربه‌های دوران کودکی، ظرفیت توسعه و رشد خرد به محیط اجتماعی فرد در دوره نوجوانی بستگی دارد که به‌عنوان ترکیبی از محیط‌های فکری، فرهنگی و فیزیکی تعریف می‌شود. محیط اجتماعی فرد ارتباط زیادی با وضعیت اقتصادی- اجتماعی والدین دارد که اغلب تعیین‌کننده کیفیت همسالان، دوستان، کیفیت مدرسه‌ای که دانش‌آموز در آن حضور دارد و محیط فکری خانواده است. خردورزی در میان فرهنگ‌ها و جامعه‌های مختلف، متفاوت تعریف شدند، اما نقطه مشترک همه آنها کمال انسانیت و انسان ایده‌آل است که عوامل مختلفی در آن موثر می‌باشند. فرهنگ تاثیر عمیقی بر آموزش خردورزی دارد و می‌تواند به‌عنوان یک عامل تسهیل‌کننده یا بازدارنده در این فرآیند عمل کند. فرهنگ، مجموعه‌ای از ارزش‌ها، باورها، سنت‌ها و رفتارهای مشترک یک جامعه است که بر نحوه تفکر، یادگیری و تعامل افراد با یکدیگر تاثیر می‌گذارد. فرهنگ‌هایی که ارزش‌هایی مانند پرسشگری، تفکر منطقی و تحلیل انتقادی را ترویج می‌کنند، می‌توانند به تقویت مهارت‌های خردورزی در افراد

References

- problems. *Breast Cancer Research and Treatment*, 185(3), 549-556. <https://doi.org/10.1007/s10549-020-06020-7>
- Marlow, C., Gonultas, S., & Mulvey, K. L. (2023). Adolescents' expectations for types of victim retaliation following direct bullying. *Journal of Youth and Adolescence*, 52(3), 533-546. <https://doi.org/10.1007/s10964-022-01710-5>
- Meier-Credner, A., Eberl-Kollmeier, M., & Muschalla, B. (2023). Similar wisdom strategies for different life problems. *Psychotherapie, Psychosomatik, Medizinische Psychologie*, 73(9-10), 370-377. <https://doi.org/10.1055/a-2109-3512>
- Rabiee, R., Yousefi, Z., & Bahramipour Isfahani, M. (2024). Development of a wise parenting training package for adolescents. *Quarterly of Experimental and Cognitive Psychology*, 1(3), 1-23. <https://doi.org/10.61838/qecp.44>
- Shoghi, B., Robatmili, S., & Nasrolahi, B. (2022). Effectiveness wisdom training on psychological capital and spiritual health in second period high school students in Tehran city. *Educational Psychology*, 18(64), 199-221. <https://doi.org/10.22054/jep.2023.63100.3452>
- Silva-Freire, L. C., Guimaraes, M. O., Abreu, L. G., Vargas-Ferreira, F., & Vieira-Andrade, R. G. (2022). Oral health issues in children and adolescents with vision impairment: A systematic review and meta-analysis. *International Journal of Paediatric Dentistry*, 32(6), 877-893. <https://doi.org/10.1111/ipd.12967>
- Sternberg, R. J., & Gluck, J. (2022). *The psychology of wisdom: An introduction*. Kingdom of England: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781009085724>
- Sternberg, R. J., & Karami, S. (2021). What is wisdom? A unified 6P framework. *Review of General Psychology*, 25(2), 134-151. <https://doi.org/10.1177/1089268020985509>
- Sternberg, R. J., & Karami, S. (2021). What is wisdom? A unified 6P framework. *Review of General Psychology*, 25(2), 134-151. <https://doi.org/10.1177/1089268020985509>
- Sun, Z., Ding, W., Li, J., & Xie, R. (2025). Retrospective childhood emotional maltreatment and adolescent problem behaviors trajectories: The mediating roles of neuroticism and self-compassion. *Children and Youth Services Review*, 173, 108295. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2025.108295>
- Theiss, R. (2020). *Motivating adolescents: Practical wisdom to help ignite your teen's inner drive*. New York: Morgan James Publishing. <https://www.amazon.com/Motivating-Adolescents-Practical-Wisdom-Ignite/dp/1631950347>
- Zhang, K., Shi, J., Wang, F., & Ferrari, M. (2022). Wisdom: Meaning, structure, types, arguments, and future concerns. *Current Psychology*, 5, 1-22. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-02816-6>
- Bayat, A., Rafii Honar, H., & Jahangirzadeh, M. R. (2023). Developing process model of wisdom based on Islamic sources: Grounded theory. *Journal of Culture of Counseling and Psychotherapy*, 15(57), 137-171. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2023.68657.2969>
- Bond, L., & McNicholas, F. (2024). The ethicality of the COVID-19 response in children and adolescents. *Irish Journal of Medical Science*, 193(1), 321-327. <https://doi.org/10.1007/s11845-023-03423-5>
- Bruya, B., & Ardelt, M. (2018). Wisdom can be taught: A proof-of-concept study for fostering wisdom in the classroom. *Learning and Instruction*, 58, 106-114. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2018.05.001>
- Carroll, K. (2023). Wisdom in nursing practice. *Nursing Science Quarterly*, 36(2), 132-133. <https://doi.org/10.1177/08943184221150252>
- Floyd, A. L., Thompson, A. A., Fiks, A., Ulrich, C. M., Weiss, P. F., Snyder, M., & et al. (2026). Parent and adolescent perspectives on decision-making involvement: A qualitative comparison in sickle cell and diabetes clinics. *Patient Education and Counseling*, 142, 109399. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2025.109399>
- Foster, C. (2022). Loving wisdom, living wisdom, teaching wisdom. *AJOB Neuroscience*, 13(4), 262-264. <https://doi.org/10.1080/21507740.2022.2126542>
- Gluck, J., Gussnig, B., & Schrottenbacher, S. M. (2020). Wisdom and value orientations: Just a projection of our own beliefs? *Journal of Personality*, 88(4), 833-855. <https://doi.org/10.1111/jopy.12530>
- Grossmann, I., Dorfman, A., & Oakes, H. (2020). Wisdom is a social-ecological rather than person-centric phenomenon. *Current Opinion in Psychology*, 32, 66-71. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2019.07.010>
- Hasanvand, F., Sheivandi Choliche, K., Dortaj, F., Delavar, A., & Sadipour, E. (2024). Compilation and validation of life skills training package based on wisdom in Ferdowsi's Shahnameh and its effectiveness on meaning of life, interpersonal intelligence and emotion regulation in adolescents. *Quarterly Journal of New Thoughts on Education*, 20(3), 65-79. <https://doi.org/10.22051/jontoe.2023.44139.3801>
- Jakubik, M. (2023). Cultivating the future in higher education: Fostering students' life-world becoming with wisdom pedagogy. *Trends in Higher Education*, 2(1), 45-61. <https://doi.org/10.3390/higheredu2010004>
- Jeste, D. V., Glorioso, D. K., Depp, C. A., Lee, E. E., Daly, R. E., Jester, D. J., & et al. (2023). Remotely administered resilience- and wisdom-focused intervention to reduce perceived stress and loneliness: Pilot controlled clinical trial in older adults. *The American Journal of Geriatric Psychiatry*, 31(1), 58-64. <https://doi.org/10.1016/j.jagp.2022.07.006>
- Kopans, D. B. (2021). The wisdom trial is based on faulty reasoning and has major design and execution